

Унагъуэр, жылaгъуэ-лъэпкъ псэукIэм и лъабжъэ нэхъыщхьэщи, жылэмi къэралми къехъумэр.

17-нэ пычыгъуэ

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ езым и унейуэ е нэгъуэщIхэр иIэхьэгъууэ мылъку зригъэIэну.

Дэтхэнэ зы цыхур щхьэусыгъуэншэу и мылъку пIэщIэ е лъымыIэсыф пщIы хъунукъым.

18-нэ пычыгъуэ

Дэтхэнэ зы цыхум гупсысэ, зэхашIэ икIи дин хуитыныгъэ иIэщ. Мы хуитыныгъэм къызэщIеубыдэр и закъуэу е гупу, нахуэу е унейуэ (щэхуу) и тхьэхуэлурэщIэнхэр, и динкIэ щIапхэхэхэр нэрылгагъуу яригъэщIэн, игъээзщIэн хуитыныгъэри.

19-нэ пычыгъуэ

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ зэрыхуейуэ гупсысэнү, и гупсысэхэр къиIуэтэнү. Мы хуитыныгъэм хэтщ цыхур и гупсысэхэм къыхэкIкIэ зыми къымыгъэгумэщIыну, къэралыгъуэ гунапкэхэхэм емылътaуэ щIэныгъэхэр, гупсысэхэр сыт хуэдэрей гъуэгукIи къэхутэн-къэпщытэн, зылэрыгъэхьэн хуитыныгъэри.

20-нэ пычыгъуэ

Хэти хуитыныгъэ иIэщ Iэцэншэу, зауэ-банэншэу зэхуэсыну, хасэ иухуэнү, ухуа хасэм хыхьэнү.

Хэти зы хасэ хыхьэнү ебгъэз хъунукъым.

21-нэ пычыгъуэ

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ занщIэу езым е хуиту къыхиха и лIыкIуэхэм я IэкIэ къэралым и зегъэкIуэн Iуэхухэм хыхьэнү, хэлэбэнү.

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ и къэралым цыхубэм къыхузэригъэпэщ амалхэр зэхэгъэжыншэу, псом хуэдэу зыхуигъэщхьэпэнү.

Хьыкумэт Iэщхьэтетныгъэм и лъабжьэр къэралым и цыхубэм и фIэигъуэныгъэрщ. А фIэигъуэныгъэр утыку къохьэр щэху щIыкIэм тет хэхыныгъэ хуит захуэхэу е цыхухэм я фIэигъуэныгъэхэр щхьэхуит-псэхуиту къызэрагъэлъэгъуэфыну гъэпса нэгъуэщI щIыкIэхэу, зи ныбжь ирикъуа цыху псоми яхузэлухауэ, я Iэлэтхэми зэхуэдэ гуащIэ яIэуэ, пIалъэ гъэнэхуакIэ къытрагъээзэжхэмкIэ.

22-нэ пычыгъуэ

Цыхубэ жылaгъуэм зэрыщыщым елътaуэ дэтхэнэ зы цыхум хуэфашщ социалнэ къэхъумэныгъэ. Къэрал гуащIэкIэ е къэралыгъуэхэм я зэдэлэпыкъуныгъэкIэ икIи дэтхэнэ зы къэралым езым и гъэпсыкIэмрэ и амалхэмрэ елътaуэ дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ и напэрэ и цыхугъэрэкIэ тыншү зэрызиужьыну экономикэ, социалнэ икIи щIэнхабзэ IуэхукIэ зыхуэныкъуэнү амалхэр ирагъэгъуэтыну.

23-нэ пычыгъуэ

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ лэжьэнү, и Iуэхур хуиту къыхихыну, захуагъэкIэ икIи хуэфI амалхэмкIэ лэжьэнү икIи Iуэхуншагъэм къыщахъумэнү.

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ зэхэгъэжыншэу зэхуэдэ Iуэху папщIэ зэхуэдэ лэжьапщIэ къратыну.

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ езыри и унагъуэри цыхум хуэфэщэн псэукIэ иIэу зыгъэпсэун, щыхуейм деж зылътIэсыфыну социалнэ хъумэныгъэхэмкIэ щIэгъэбыдауэ зы псэукIэ амал къезытын зы лэжьапщIэ хуэфI къылэрыхьэнү.

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ езым и флагъэ папщIэ хасэ (профсоюз, сендикэ) зэхишэнү, апхуэдэ зэхэшам хыхьэнү, хэтыну.

24-нэ пычыгъуэ

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ зигъэпэсэхунү, и нэгү зригъэужьыну, псом хуэмыдэу и лъэжьэгъуэ пIалъэр цыху хуэфашщ шапхьэм иту къыхуагъэпсыну, пIалъэ гъэнэхуакIэ и лъэжьапщIэри къратурэ гъэпсэхуакIуэ дэкIыну.

25-нэ пычыгъуэ

Дэтхэнэ зы цыхум хуитыныгъэ иIэщ езыри и унагъуэри узыншэн, тхьэгъуэ хуэфашщ иIэу псэун папщIэ шхыныгъуэ, фашщ, унэ икIи медицинскэ дэлэпыкъуныгъэ игъуэтыну. Хэти хуитыныгъэ иIэщ, Iуэхуншагъэ, сымаджагъэ, хукъуагъэ, лIыгуабагъэ, фызабагъэ, жьыгъэ икIи езым имылэщIагъэ Iуэхугъуэхэм къыхэкI амалыншагъэ, тхьэмыщIагъэ къыльтысу щытмэ къыщахъумэнү, кърагъэлыну.

Анэхэмрэ сабийхэмрэ хуитыныгъэ яIэщ хэхауэ къыкIэлыпIлынхэу, къыдэлэпыкъунхэу. Зэрыша зэлI-зэфыз и бынуи земыщхьэгъусэхэм къальхуауи щыррет, сабий псоми я зэхуэдэу, зэхэгъэжыншэу хуагъэщхьэпэр а зы социалнэ къэхъумэныгъэ амалхэр.

26-нэ пычыгъуэ

Дэтхэнэ зы цыхур хуитщ гъэсэныгъэ зэригъэгъуэтыну. Гъэсэныгъэр, нэхъ машIэ дыдэу къапщтэмэ икIи лъабжъэ гъэсэныгъэр ахьшэншэщ. ПэщIэдзэ гъэсэныгъэр зумыгъэIэнкIэ амал зымыIэуэ егъэзыгъуэщ. Техникэ икIи IэщIагъэ гъэсэныгъэр хэти хузэлухагъэнущ. Ипщэ гъэсэныгъэр зэхэгъэжыншэу хэти хузэлухауэ щытын хуейщ езым и сэнaуш (талант) елътaуэ.

Гъэсэныгъэр цыхум и цыхугъэм икъуу зригъэужьыным хуэфIыу гъэпсауэ икIи цыху хуэфашэхэмрэ хуитыныгъэ нэхъышхьэхэмрэ хуащI щIыхьыр, лътэныгъэр игъэлъэщыным, щигъэбыдэным хуэунэтIауэ щытын хуейщ. Гъэсэныгъэм цыхухэр хушIигъэкъун хуейщ расэ псоми, лъэпкъ псоми, дин гуп псоми я зэхуакум гулътэ, зэгурьуэ, зэхуэфIныгъэ, зэныбжьэгъугъэ дэлъыну икIи мамырныгъэр къихъумэн папщIэ Дунейпсо Къэрал Зэгухьэныгъэм иригъэкIуэкI лъэжыгъэм зригъэужьу щытын хуейщ.

Сабийхэм ирагъэгъуэтыну гъэсэныгъэр зыхуэдэнур къыхэзыхыну хуитыр, псом япэрауэ и анэ-адэрщ.

27-нэ пычыгъуэ

Хэти хуитыныгъэ иIэщ цыхубэм и щIэнхабзэ гъащIэм хуиту ныыхьэнү, гъуазджэр зыхуигъэщхьэпэнү, щIэныгъэ зуужьыныгъэм хэтыну икIи ар зыхуигъэщхьэпэнү.

Хэти хуитыныгъэ иIэщ езым къигъэщIа щIэныгъэ, жьабзэ (литературэ), гъуазджэ IэщIагъэхэм мылъкуу, пщIэуэ, щIыхьуэ къыпэкIуэу хъуар къыхуахъумэнү.

28-нэ пычыгъуэ

Хэти хуэфашщ мы джэпсалъэм къышпыхэщ цыху хуэфашэхэмрэ хуитыныгъэхэмрэ щагъээзщIэфыну зы социалнэ икIи дунейпсо гъэпсыкIэ системэ щыIэнү.

29-нэ пычыгъуэ

Хэти езым и цыхугъэм хуиту икIи икъуу зригъэужьыну амал къезыт цыхубэ жылaгъуэми къэралми хуищIэжыпхъэ пщэрэльхэр иIэщ.

Хэти и хуэфашэхэр зыщыхуигъэщхьэпэкIэ икIи и хуитыныгъэхэр щызэрихьэкIэ, нэгъуэщIхэм я хуэфашэхэмрэ я хуитыныгъэхэмрэ хуэгъэпэжын, абыхэм щыхь, лътэныгъэ къыхуегъэщIын икIи демократическэ жылaгъуэм зэдащтэ щэнхабзэр (этикер), жылaгъуэ гъэпсыкIэр, щыIэкIэр егъэфIэкIуэным и амалхэр къэхъума хъун папщIэ хэхауэ къэрал хабзэкIэ гъэнэхуа гунапкэхэхэм епхауэ щытщ.

Дауи иррехъу, мы цыху хуэфашэхэмрэ хуитыныгъэхэмрэ зыхуэбгъэщхьэпэ, зепхъэ хъунукъым Дунейпсо Къэрал Зэгухьам и гурылъ-гурышIэхэмрэ и бзыпхьэхэмрэ (принципхэмрэ) къемызэгъуу.

30-нэ пычыгъуэ

Мы джэпсалъэм къыхиубыдэ дэтхэнэ зы хабзэ гъэувар зыгурыбгъaлэу хъунукъым мыбы къыщIаIуэтыкIа хабзэ гъэувахэм щыщ гуэр иIэтыну, иукъуэнү дэтхэнэ зы къэралмi, гупи, нэрыбги хуитыныгъэ ирит хуэдэу.